

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

- Ανταγωνισμός
- Αποτυχημένη επικοινωνία ή προβληματικό σύστημα επικοινωνίας
- Απόκτηση εξουσίας
- Προστασία αυτοσεβασμού
- Σύγκρουση προσωπικοτήτων
- Επιβολή εξουσίας
- Συναισθηματική επιρροή
- Διαφορές στην αντίληψη
- Παρανοήσεις
- Διεκδίκηση αντικειμένων

Σχολικός Εκφοβισμός: Ο όρος εκφοβισμός και βία στο σχολείο χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν μια κατάσταση στην οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με σκοπό την επιβολή, την καταδυνάστευση και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές εντός και εκτός σχολείου.

Επιθετική συμπεριφορά: Επιθετικότητα είναι η πρόθεση του ατόμου να προκαλέσει σωματική ή ψυχική οδύνη σε κάποιον άλλο.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Πρόκειται για μια κοινά συμφωνημένη πολιτική της σχολικής μονάδας, σε σχέση με τη διαχείριση περιστατικών βίας και εκφοβισμού και αποτελεί ευθύνη όλων των εκπαιδευτικών του σχολείου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί τάξεων

Ομάδα αντιμετώπισης σχολικού εκφοβισμού

Διευθύντρια

ΕΠΟΠΤΕΙΑ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Υφίστανται πάντοτε εκπαιδευτικοί, οι οποίοι εποπτεύουν τους μαθητές, τόσο μέσα στη αίθουσα, όσο και στα διαλείμματα, ώστε να παρατηρούν, να προλαμβάνουν ή να επεμβαίνουν σε αποκλίνουσες και παραβατικές συμπεριφορές. Οι μαθητές μπορούν να απευθυνθούν σε αυτούς σε κάθε περίπτωση που αισθανθούν ότι θίγονται, ενοχλούνται ή προβληματίζονται από περιστατικά ή συμπεριφορές που προκύπτουν με συμμαθητές τους. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται, ώστε να αναγνωρίζουν γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα αλλαγές στη συμπεριφορά των μαθητών καθώς και σημάδια εκδήλωσης σύγκρουσης.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για να σταματήσει το περιστατικό εκφοβισμού-βίας, οι εκπαιδευτικοί μπορούν:

- Να παρέμβουν άμεσα
- Να χωρίσουν τα παιδιά που συμμετέχουν, αφήνοντας επιπλέον φυσικό χώρο ανάμεσά τους
- Να βεβαιωθούν ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι είναι ασφαλείς
- Να φροντίσουν τυχόν ιατρικές ανάγκες
- Να καθησυχάσουν τους μαθητές που παρευρίσκονται στο περιστατικό και τους εμπλεκόμενους

Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

- Να μην αγνοείται η σύγκρουση
- Οι εκπαιδευτικοί να διατηρούν την ψυχραιμία τους
- Οι θεατές του περιστατικού δεν πιέζονται και δεν ανακρίνονται δημοσίως να περιγράψουν τι είδαν
- Οι εμπλεκόμενοι μαθητές μιλούν ξεχωριστά για το γεγονός
- Δεν πιέζονται τα εμπλεκόμενα παιδιά στη σύγκρουση να ζητούν συγγνώμη επιτόπου

Γνώση του τι συνέβη

Οι εκπαιδευτικοί συγκεντρώνουν τα απαραίτητα στοιχεία για το περιστατικό, τόσο από τους εμπλεκόμενους μαθητές, όσο κι από τους θεατές (εκπαιδευτικούς και συμμαθητές) χωρίς να προβούν σε πόρισμα κατηγορίας.

Επιπλέον, μαθαίνουν αν έχουν υπάρξει και κατά το παρελθόν κι άλλες συγκρούσεις μεταξύ τους, καθώς κι αν το θύμα φοβάται ότι θα επαναληφθεί και στο μέλλον.

Εφόσον έχει ξεκινήσει η επικοινωνία, οι εκπαιδευτικοί προσπαθούν το εκάστοτε παιδί να περιγράψει τα δικά του συναισθήματα, σκέψεις, ανάγκες κι όχι να επικεντρώνεται στην επίκριση και το κατηγορώ προς τον άλλο εμπλεκόμενο.

Επικεντρώνονται στη μη αποδεκτή **συμπεριφορά** των θυτών και όχι σε γενίκευση στον χαρακτήρα τους. Υπενθυμίζουν τους κανόνες συμπεριφοράς.

Συζητούν με τον μαθητή για την κατανόηση της οπτικής του άλλου εμπλεκομένου, προσπαθούν μαζί με το παιδί να βρεθεί μια λύση της σύγκρουσης και προτείνουν πιθανές εναλλακτικές.

Αποκλιμάκωση σύγκρουσης

- ✓ Αρχικός στόχος η μείωση του επιπέδου διέγερσης, ώστε να καταστεί δυνατή η συζήτηση
- ✓ Διατήρηση ψυχραιμίας και χαμηλού, αλλά σταθερού, τόνου φωνής του εκπαιδευτικού
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί εξηγούν τα όρια και τους κανόνες συμπεριφοράς
- ✓ Δίνουν τις συνέπειες της ανάρμοστης συμπεριφοράς, χωρίς απειλές και φωνές
- ✓ Προτείνουν εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης της αντιπαράθεσης

Στρατηγικές Παρέμβασης

- Άμεση επέμβαση
- Ενεργητική ακρόαση
- Κατανόηση των αναγκών των εμπλεκομένων
- Υποστήριξη των συγκρουόμενων και των παρευρισκόμενων
- Πρόταση εναλλακτικών λύσεων, οι οποίες ικανοποιούν τα συμφέροντα όλων
- Επίλυση συγκρούσεων
- Συνεργασία με γονείς

Υποστήριξη μαθητή που εκφοβίζεται-δέχεται επίθεση

- Οι εκπαιδευτικοί ακούν με προσοχή
- Τον/την διαβεβαιώνουν πως δεν πρόκειται για δικό του/της φταίξιμο
- Υπενθυμίζουν πως βρίσκονται εκεί για να ζητά βοήθεια, όποτε τη χρειαστεί
- Δίνουν συμβουλές για τη διαχείριση της κατάστασης
- Συνεργάζονται για την επίλυση της κατάστασης
- Αν κριθεί αναγκαίο, ζητούν βοήθεια επαγγελματία ψυχικής υγείας
- Δεν προάγουν εκδικητικές συμπεριφορές
- Δεν καλούν το θύμα να αγνοήσει τον εκφοβισμό

Υποστήριξη μαθητή που εκφοβίζει-επιτίθεται

- Οι εκπαιδευτικοί ακούν προσεκτικά τον μαθητή και δεν τον προσβάλλουν
- Καταστούν σαφές πως δεν τους αρέσει η συμπεριφορά του και οφείλει να σταματήσει να συμπεριφέρεται με αυτόν τον τρόπο
- Να ενισχύσουν θετικές συμπεριφορές
- Να αναζητούν και να δημιουργούν ευκαιρίες εμπλοκής του παιδιού στην καταπολέμηση του εκφοβισμού και της επιθετικής συμπεριφοράς

Οι **συνέπειες** της μη αποδεκτής συμπεριφοράς γνωστοποιούνται στο παιδί σε διαπροσωπικό πλαίσιο μεταξύ του μαθητή και των εκπαιδευτικών και αφού έχει γίνει σαφές μέσα από συζήτηση ο λόγος που συνεπάγεται τις ανάλογες συνέπειες και ότι αποδοκιμάζεται η συμπεριφορά του, όχι η προσωπικότητά του. Οι συγκεκριμένες

συνέπειες είναι αυτές που προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό του σχολείου για τις παραβατικές συμπεριφορές και επιβάλλονται στον θύτη, αφού περάσει ένα μικρό χρονικό διάστημα.

Υποστήριξη μαθητών θεατών

Οι εκπαιδευτικοί, για να υποστηρίξουν τα παιδιά που έχουν γίνει μάρτυρες συμπεριφορών εκφοβισμού και επιθετικότητας, μπορούν να:

- Ευαισθητοποιήσουν τα παιδιά ως προς τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι θεατές
- Ενθαρρύνουν τα παιδιά να βοηθούν τους συμμαθητές τους που τους έχουν ανάγκη
- Παροτρύνουν τους μαθητές να αποδοκιμάζουν μη αποδεκτές συμπεριφορές
- Να εμβαθύνουν ως προς τον τρόπο αντίδρασης των θεατών σε περιστατικά σύγκρουσης

Υποστήριξη γονέων

Οι γονείς ενημερώνονται για το περιστατικό, όσο το δυνατόν συντομότερα και ζητείται η επίσκεψή τους στον σχολικό χώρο. Ο εκπαιδευτικός, οφείλει να έχει ακριβή στοιχεία για τη σύγκρουση, μιλά μαζί τους σε ιδιωτικό χώρο, αναγνωρίζει την πιθανή αγωνία ή τον θυμό που νιώθουν, παραμένει ψύχραιμος, ακούει προσεκτικά και συλλέγει πληροφορίες, επιδιώκει την καλή επικοινωνία και στην περίπτωση της οικογένειας του θύτη, διευκρινίζει ότι η συμπεριφορά είναι μη αποδεκτή κι όχι το παιδί.

Διδασκαλία δεξιοτήτων για τη μελλοντική αποφυγή περιστατικών εκφοβισμού-επιθετικότητας

- Κοινωνικές δεξιότητες
- Δεξιότητες διαχείρισης θυμού
- Εναλλακτικοί τρόποι αντιμετώπισης
- Επίλυση διαπροσωπικών προβλημάτων
- Διαχείριση συγκρούσεων

Μέτρα Πρόληψης

- ✓ Αποφυγή συνεπειών ανταγωνισμού
- ✓ Θετικό κλίμα σχολείου και τάξης
- ✓ Θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών
- ✓ Συνεργατικές σχέσεις
- ✓ Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- ✓ Σεβασμός
- ✓ Γνώση ατομικών δικαιωμάτων
- ✓ Συλλογική διατύπωση κανόνων συμπεριφοράς
- ✓ Διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων

Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων παρέμβασης και επαναπροσδιορισμός των στρατηγικών

Για τη διασφάλιση της αντιμετώπισης φαινομένων σχολικού εκφοβισμού και περιστατικών βίας, αξιολογούνται τα αποτελέσματα των στρατηγικών που εφαρμόστηκαν. Στόχος είναι τα θύματα να είναι ασφαλή, η συμπεριφορά του θύτη να έχει αλλάξει, να έχει σταματήσει η παρενόχληση και να έχει καταστεί σαφές προς όλους τους μαθητές πως το φαινόμενο του εκφοβισμού και της βίας δεν είναι αποδεκτά.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ποικίλες δράσεις και προγράμματα πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στο σχολείο από τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς των τμημάτων, τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων και την Ομάδα κατά του σχολικού εκφοβισμού, με στόχο την πρόληψη περιστατικών επιθετικών συμπεριφορών και εκφοβισμού. Κύριοι άξονες των δράσεων αποτελούν εξής μακροπρόθεσμα αποτελέσματα:

- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ενσυναίσθησης
- Συναισθηματική αυτορρύθμιση
- Απόκτηση κοινωνικής σκέψης
- Αυτοέλεγχος παρορμήσεων
- Αναγνώριση ενδείξεων θυμού και έντασης και διαχείριση αυτών
- Εναλλακτικοί τρόποι διαχείρισης συγκρούσεων
- Γνώση και σεβασμός των δικαιωμάτων των παιδιών